

**SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI
ZESPÓŁ SZKÓŁ ROLNICZYCH CKP
W BOLESŁAWOWIE
na lata 2011 - 2013**

SPIS TREŚCI.

- I. Podstawy prawne programu.
- II. Wstęp.
- III. Diagnoza problemów.
- IV. Cele i zadania programu profilaktyki.
- V. Plan realizacji działań (ogólny).
- Działania skierowane do młodzieży:
  - 1. Model informacyjny.
  - 2. Model edukacyjny.
  - 3. Działania zorientowane na właściwy wybór.
  - 4. Kształtowanie dojrzałej postawy wobec życia.
  - 5. Przygotowanie do pełnienia nowych ról społecznych.
  - 6. Działania alternatywne.
- VI. Plan realizacji działań (szczegółowy).
  - 1. Zapobieganie paleniu papierosów przez uczniów.
  - 2. Zapobieganie picciu alkoholu.
  - 3. Zapobieganie uzależnieniu młodzieży od narkotyków.
  - 4. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy i agresji.
  - 5. Zapobieganie wagarom.
  - 6. Ochrona młodzieży przed stresem i jego skutkami.
  - 7. Zapobieganie wczesnej inicjacji seksualnej.
  - 8. Zapobieganie używaniu wulgaryzmów.
  - 9. Zapobieganie kontaktom młodzieży z sektami.
- VII. Oczekiwane efekty profilaktyki pierwszorzędowej.
- VIII. Działania skierowane do rodziców.
- IX. Działania skierowane do nauczycieli.
- X. Obowiązki osób odpowiedzialnych za realizację programu profilaktyki.
  - 1. Obowiązki dyrektora szkoły.
  - 2. Obowiązki pedagoga szkolnego.
  - 3. Obowiązki nauczycieli i wychowawców.
  - 4. Obowiązki rodziców.
- XI. Zadania szkoły w zakresie profilaktyki drugorzędowej.
- XII. Zadania szkoły w zakresie wzmocnienia czynników chroniących.
- XIII. Formy współpracy z rodzicami w rozwiązywaniu problemów młodzieży.
- XIV. Procedura interwencyjna.
- XV. Instytucje wspierające szkołę w działaniach profilaktycznych.
- XVI. Wykaz placówek udzielających pomocy osobom z problemem narkotykowym.
- XVII. Ewaluacja programu.

I PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483).
2. Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 i 527).
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55).
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Z 2003 r. Nr 24, poz. 198).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 11, poz. 114).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. Nr 5, poz. 46).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).
13. Statut Zespołu Szkół Rolniczych CKP Bolesławowo.
14. Program Wychowawczy Zespołu Szkół Rolniczych CKP Bolesławowo.

II WSTĘP.

Szkolny program profilaktyki jest programem profilaktyki środowiskowej, w którym obiektem działań jest całe środowisko szkolne.

Profilaktyka to proces wspierający zdrowie psychiczne i fizyczne poprzez pomoc potrzebną uczniowi do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia oraz towarzyszenie mu w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom, a także umożliwienie mu osiągnięcia satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego życia.

Program profilaktyki w Zespole Szkół Rolniczych CKP Bolesławowo jest wynikiem diagnozy, w której uwzględniono potrzeby rozwojowe uczniów, potrzeby wynikające ze specyfiki środowiska szkoły oraz przemian społeczno – ekonomicznych w kraju.

Podstawowym założeniem tego programu jest eliminowanie rozpoznanych czynników ryzyka i wzmacnianie czynników chroniących.

W działaniach swych koncentrujemy się na:

- **profilaktyce pierwszorzędowej** kierowanej do całej społeczności uczniowskiej, mającej na celu promocję zdrowia i zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami destrukcyjnymi, kierowanej również do nauczycieli i innych pracowników szkoły, a także do rodziców uczniów,
  - **profilaktyce drugorzędowej** kierowanej do uczniów o wysokim ryzyku dysfunkcyjności, pomagając im w jego redukcji.
- Tę formę profilaktyki będą realizować specjaliści współpracujący ze szkołą.

Działania profilaktyki pierwszorzędowej będą prowadzone na trzech poziomach:

- **informacyjnym** – są to działania pomocne w profilaktyce, same nie prowadzą bowiem do redukcji zachowań,
- **edukacji psychologicznej i społecznej** – to działania, które dostarczają wiedzy i umiejętności przydatnych, korzystnych lub wręcz niezbędnych do tego, by uczniowie byli w stanie sami lepiej radzić sobie z zagrożeniami, np. uzależnieniem, stresem itp. Są bardzo wiarygodne, efektywne i najskuteczniejsze ze wszystkich działań zapobiegających uzależnieniom,
- **działalności alternatywnej** – działania te mają zaspokoić potrzeby młodych ludzi, np. do bycia zadowolonym, odprężonym, potrzeby zabawy i kontaktu z innymi.

Program profilaktyki jest spójny z programem wychowawczym, harmonizuje również z:

- przedmiotami nauczania,
- zajęciami praktycznej nauki zawodu,
- godzinami do dyspozycji wychowawcy,
- zajęciami pozalekcyjnymi.

Realizacja programu po zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną i Radę Rodziców spoczywa na wszystkich nauczycielach i pracownikach administracji i obsługi szkoły, przy współpracy ze specjalistami z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i innych instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny wraz z ekspertami wśród rodziców.

Profilaktyka w Zespole Szkół Rolniczych CKP Bolesławowo ma charakter:

- działań zintegrowanych ze szkolnym zestawem programów nauczania,
- samodzielnych programów profilaktycznych skoncentrowanych wokół specyficznych celów i zadań, niezależnie od realizowanych programów nauczania,
- działań incydentalnych, które są formą odpowiedzi na konkretne zdarzenia zaistniałe w szkole lub środowisku.

Program profilaktyki podlega ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej i obowiązuje przez okres 3 lat.

III DIAGNOZA PROBLEMÓW.

Spośród wszystkich faz rozwojowych okres dojrzewania stanowi szczególną fazę w życiu człowieka. Z perspektywy psychospołecznej właśnie wtedy dokonują się najważniejsze zmiany w zakresie obrazu siebie i społecznej percepcji jednostki, formowane są nowe wzorce relacji interpersonalnych, gwałtownie wzrasta liczba nowych doświadczeń osobistych i społecznych, rozwijane są umiejętności pozwalające na kształtowanie się poczucia własnej kompetencji. Tempo oraz sposoby osiągania celów rozwojowych zależą zarówno od samego nastolatka jak i od osób, z którymi się kontaktuje. Okres dojrzewania nie jest więc biernym oczekiwaniem na dorosłość i dojrzałość. Wręcz przeciwnie – w tej fazie życia ludzie są bardzo aktywni, eksperymentują z nowymi zachowaniami, poszukują nowych ról, nabywają nowych doświadczeń, a tym samym stają się innymi ludźmi o nowych prawach i obowiązkach, mającymi nowe potrzeby i oczekiwania, wypełniającymi nowe zadania. W procesie tym niezwykle ważną rolę odgrywają znaczące osoby dorosłe, a zwłaszcza rodzice i nauczyciele. (Z. Gaś 1997)

DIAGNOZA PROBLEMÓW – POTRZEBY UCZNIÓW.

PROBLEMY MŁODZIEŻY	POTRZEBY WYNIKAJĄCE Z PROBLEMÓW
<p>1. Problemy okresu dojrzewania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – biologiczne, np. zmiany w wyglądzie, – społeczne, np. trudności w nawiązywaniu kontaktów, – psychiczne, np. „huśtawka” uczuć, – prawne, np. brak odpowiedzialności za swoje postępowanie. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba samoakceptacji, – potrzeba pozytywnego obrazu własnej osoby, – potrzeba rzetelnej informacji na temat dojrzewania, – potrzeba informacji na temat odpowiedzialności karnej dotyczącej nieletnich i młodocianych.
<p>2. Problemy zdrowotne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niewłaściwe odżywianie, – choroby, np.: bulimia, anoreksja, alergie, otyłość i inne, – wczesna inicjacja seksualna, – nerwice, choroby psychiczne, – nikotynizm, alkoholizm, narkomania, lekomania. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba dobrych wzorców w rodzinie, szkole i mediach, – potrzeba uświadamiania konieczności leczenia, – potrzeba asertywności i rzetelnej wiedzy na temat skutków przedwczesnej inicjacji seksualnej, – potrzeba miłości i akceptacji, – potrzeba rzetelnej wiedzy o zagrożeniach i eliminowanie mitów związanych z uzależnieniem, – potrzeba szczęścia i zadowolenia, – potrzeba zabawy i odpoczynku, – potrzeba zachowań asertywnych.

<p>3. Problemy związane z kryzysem autorytetu dorosłych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nieporozumienia w domu, - kłopoty w szkole, - kwestionowanie wartości dorosłych, - kwestionowanie autorytetów. 	<ul style="list-style-type: none"> - potrzeba autonomii i samodzielności, - potrzeba sukcesu w nauce, - potrzeba czytelnych i klarownych wymagań i oczekiwań rodziców i nauczycieli, - potrzeba konstruktywnych wzorców w rodzinie, szkole i mediach.
<p>4. Problemy związane z wysokim poziomem neurotyzmu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skłonność do przeżywania stanów lękowych, - niska odporność na stresy, - problemy adaptacyjne w nowym środowisku. 	<ul style="list-style-type: none"> - potrzeba satysfakcji, miłości oraz radości w życiu, - potrzeba radzenia sobie w trudnych sytuacjach, - potrzeba akceptacji.
<p>5. Problemy natury psychicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak umiejętności nawiązywania kontaktów, - mankamenty komunikowania się, - trudności w kontaktach z rówieśnikami, - różne formy agresji. 	<ul style="list-style-type: none"> - potrzeba kontaktu z rówieśnikami, - potrzeba akceptacji w grupie rówieśniczej, - potrzeba poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości, - potrzeba umiejętności wyrażania swoich uczuć.
<p>6. Problemy tkwiące w środowisku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adaptacyjno – integracyjne w nowym środowisku szkolnym, - problemy w nauce, - niedostatek ekonomiczny, - patologia rodziny, uzależnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> - potrzeba bezpieczeństwa i akceptacji, - potrzeba sukcesów w nauce, - potrzeba bezpieczeństwa, - potrzeba satysfakcji i zadowolenia z życia.
<p>7. Problemy związane ze współczesną techniką:</p> <ul style="list-style-type: none"> - internet w życiu młodzieży, - internet, telefon komórkowy 	<ul style="list-style-type: none"> - szanse i możliwości, - zagrożenie.

IV CELE I ZADANIA PROGRAMU PROFILAKTYKI.

Meta – cel:

Promowanie zdrowego stylu życia, ochrona uczniów przed zagrożeniami.
Tworzenie szkoły przyjaznej uczniom, nauczycielom i rodzicom.

Cele główne programu:

1. Wykształcenie umiejętności i zachowań umożliwiających zdrowy styl życia;
2. Wspieranie rodziców w procesie wychowania;
3. Zapewnienie młodzieży pomocy wychowawczej i terapeutycznej;
4. Ochrona młodzieży przed zdrowotnymi i społecznymi skutkami nikotynizmu;
5. Pokazanie uczniom perspektywy zdrowego życia i drogi do satysfakcji osobistych bez używania alkoholu;
6. Zapobieganie problemom związanym z uzależnieniem młodzieży od narkotyków;
7. Rozwijanie tolerancji na odmiennosć innych;
8. Przeciwdziałanie kradzieżom na terenie szkoły i poza szkołą;
9. Ochrona uczniów przed skutkami wagarów;
10. Ukazanie uczniom zagrożeń płynących ze strony sekt;
11. Zapobieganie przedwczesnej inicjacji seksualnej;
12. Zwiększenie umiejętności młodzieży w radzeniu sobie ze stresem;
13. Dbłość o czystość i piękno języka polskiego.

Cele szczegółowe programu:

1. Przekazywanie prawdziwych i rzetelnych informacji o zjawisku, którego profilaktyka dotyczy;
2. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych, a w szczególności umiejętności empatycznych, współpracy, komunikowania się oraz rozwiązywania konfliktów;
3. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych, a w szczególności samoświadomości, samooceny i samodyscypliny;
4. Kształtowanie świadomych wzorców konsumpcyjnych;
5. Rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji oraz rozwiązywania problemów, obejmujących m. in. zdolność do wybierania pozytywnych a nie negatywnych stylów życia;
6. Rozwijanie związków z grupą społeczną i poczucia odpowiedzialności za grupę, do której jednostka przynależy (rodzina, klasa, lokalna społeczność, ogół społeczeństwa);
7. Rozwijanie dojrzałej odpowiedzialności obejmującej m. in. styl życia, postawy wobec odurzania się środkami uzależniającymi, wobec przemocy, przestępczości itd.;
8. Wpływanie na rozwój środowiska rodzinnego i szkolnego, które podnosiłoby jakość życia wszystkich jego członków;
9. Umożliwianie wczesnego rozpoznawania i diagnozowania zagrożeń oraz rozwijania strategii przeciwdziałania, bazujących na znajomości przyczyn szkodliwych warunkowań;
10. Budowanie konsekwentnej polityki szkolnej wobec uczniów palących papierosy;
11. Uświadomienie młodzieży szkodliwości palenia tytoniu oraz narażania osób niepalących na tzw. palenie bierne, równie niebezpieczne jak palenie czynne;
12. Uczenie młodzieży podejmowania racjonalnych decyzji związanych z alkoholem, uczenie umiejętności radzenia sobie z naciskami płynącymi ze strony grupy rówieśniczej i reklamy;
13. Dostarczenie rodzicom wskazówek pomocnych w zapobieganiu picciu alkoholu przez ich dzieci, zainicjowanie działalności profilaktycznych, które każdy rodzic może podjąć we własnym domu;

14. Dostarczenie uczniom wiedzy na temat uszkodzeń zdrowia psychicznego i fizycznego spowodowanych brakiem narkotyków;
15. Zwiększenie oddziaływań w zakresie poszerzania wiedzy nauczycieli i rodziców, dotyczącej problematyki związanej z używaniem narkotyków i innych środków odurzających;
16. Kształtowanie u uczniów postawy mądrej akceptacji i wyrozumiałości dla odmiennych zachowań innych ludzi;
17. Dostarczanie nauczycielom i wychowawcom metod, narzędzi i procedur oraz wykształcenie umiejętności pozwalających na samodzielne przeciwdziałanie agresji wśród młodzieży;
18. Kształtowanie postaw szacunku do mienia własnego, cudzego i społecznego;
19. Dostarczenie uczniom informacji o konsekwencjach moralnych i odpowiedzialności karnej za przywłaszczenie cudzego mienia;
20. Zapobieganie obniżonej frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych;
21. Zapobieganie niepowodzeniom uczniów w nauce i organizowanie pomocy wyrównawczej;
22. Stworzenie uczniom poczucia bezpieczeństwa w szkole, zapobiegającego powstawaniu u uczniów postaw lękowych, które są główną przyczyną wagarów;
23. Ostrzeżenie uczniów przed najbardziej kontrowersyjnymi wspólnotami i nowymi ruchami religijnymi (sektami);
24. Ukazanie uczniom technik psychomanipulacji prowadzących do szybkiej zmiany stanu świadomości, stosowanych przez liderów sekt;
25. Kształtowanie prawidłowego stosunku młodzieży do wartości i norm związanych z miłością;
26. Uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z przedwczesnej inicjacji seksualnej;
27. Kształtowanie kultury zachowań w młodzieżowych kontaktach heteronomicznych;
28. Ukierunkowanie uwagi młodzieży na pozytywne i negatywne skutki stresu oraz ich wpływ na zdrowie, samopoczucie i sprawność psychospołeczną;
29. Kształtowanie umiejętności zapobiegania negatywnym skutkom stresu i redukcji napięcia emocjonalnego;
30. Zachęcanie młodzieży do stosowania w mowie i piśmie pięknej polszczyzny;
31. Dostarczanie uczniom przykładów pięknej mowy z literatury, filmu, telewizji, prasy i życia szkolnego.

ZADANIA PROGRAMU UKIERUNKOWANE SĄ NA:

1. Promowanie rozwoju jednostek w kierunku realizowania ich potencjalnych możliwości – tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi;
2. Promowanie zdrowego stylu życia;
3. Przeciwdziałanie destrukcyjnym czynnikom takim jak: ryzyko utraty zdrowia i bezpieczeństwa, stresy rodzinne i szkolne, przemoc, izolacja społeczna, nikotynizm, alkoholizm, narkomania, przestępczość, prowadzenie niezdrowego stylu życia, trudności finansowe, niewłaściwe warunki mieszkaniowe itp.;
4. Włączenie młodzieży w organizowanie i odpowiedzialne kontrolowanie swojego życia domowego i szkolnego (z uwzględnieniem problematyki wolności od środków odurzających);
5. Umożliwienie młodzieży kontaktu z placówkami przeznaczonymi do pomagania ludziom w pokonywaniu trudności, czemu winno towarzyszyć przekonanie młodzieży, że nie jest ona odpowiedzialna za problemy, jakie przeżywają inni ludzie, ale jest zobowiązana do pomagania im.

W zakresie wiedzy dąży się do tego, aby wyposażyć młodego człowieka w:

1. Informacje dotyczące sposobów skutecznego radzenia sobie z przeżywanymi lękami, wynikającymi zarówno z problemów osobistych, jak i interakcji rówieśniczych;
2. Wiedzę o specyfice i chemicznej naturze poszczególnych środków odurzających i ich interakcjach;
3. Wiedzę o istocie wpływów środków odurzających na fizjologię układów: krążenia, oddechowego, nerwowego i rozrodczego;
4. Wiedzę o wpływie środków odurzających na sprawność koordynacji psychoruchowej, co jest szczególnie ważne przy prowadzeniu pojazdów mechanicznych oraz uprawianiu sportu;
5. Informacje o społecznych kosztach uzależnień;
6. Informacje prawne dotyczące odpowiedzialności karnej za przywłaszczenie cudzego mienia;
7. Wiedzę o istocie działania sekt;

8. Wiedzę o istocie działania i wpływu środków społecznego przekazu na zachowanie człowieka (zwłaszcza dzieci i młodzieży) – cyberprzemoc.

W zakresie wartości młodzież winna zrozumieć, że stopniowo zwiększa się jej stopień swobody, ale równocześnie zwiększa się jej poziom odpowiedzialności. Młodzież powinna:

1. Umieć praktycznie zastosować zdobytą wiedzę i przewidywać skutki własnego działania;
2. Umieć budować koncepcję swojego życia i realizować wcześniej określone cele w oparciu o uczciwość i rzetelną pracę;
3. Umieć radzić sobie ze stresem, mieć zdrowy dystans do przeciwności losu oraz umieć odróżniać drobne niepowodzenia od prawdziwych problemów;
4. Rozwijać poczucie własnej wartości i akceptować pozytywne aspekty własnego dojrzewania i rozwoju.

V PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ (OGÓLNY).

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO MŁODZIEŻY:

1. MODEL INFORMACYJNY.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami.	<ul style="list-style-type: none"> – Zapoznanie uczniów na godzinach wychowawczych ze Statutem szkoły, WSO, Programem Wychowawczym, Programem Profilaktyki, – Godziny wychowawcze dotyczące praw i obowiązków uczniów, – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy Regulaminu Pomocy Materialnej dla uczniów.
2. Tworzenie bezpiecznego, wolnego od uzależnień środowiska wychowawczego szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy środków uzależniających, – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy psychicznych, ekonomicznych i społecznych skutków uzależnień, – Organizowanie spotkań z osobami zajmującymi się zawodowo profilaktyką, – Spotkania z pracownikami PPP, Policji, Sądu Rodzinnego itp., – Profilaktyczne spektakle teatralne, – Programy profilaktyczne dotyczące uzależnień.
3. Propagowanie zdrowego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, lekcje biologii, lekcje wychowania do życia w rodzinie, których tematyka dotyczy okresu dojrzewania, – Spotkania z lekarzami i pielęgniarką szkolną, – Spotkania z rodzicami – ekspertami w tej dziedzinie, – Dyskusje po obejrzeniu filmów na godzinach wychowawczych, – Spotkania z pracownikami SANEPID-u na temat HIV-AIDS, – Program „Różowa wstążeczka” – profilaktyka raka piersi, – Badania wad postawy u młodzieży prowadzone przez dr. Sienkiewicza,, – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy zasad właściwego odżywiania (anoreksja, bulimia),

	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy higieny pracy umysłowej, – Godziny wychowawcze na temat uczenia się, – Spotkania z pracownikami PPP, – Godziny w bibliotece szkolnej na temat literatury wskazującej techniki uczenia się.
4. Diagnozowanie potrzeb bytowych.	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze na temat pomocy materialnej, – Indywidualne rozmowy z uczniami mające na celu rozpoznawanie sytuacji materialnej uczniów.
5. Diagnoza zachowań – rozpoznawanie sytuacji ryzykownych.	<ul style="list-style-type: none"> – Nauczyciele i wychowawca prowadzą obserwacje uczniów, – Wychowawcy i pedagog rozpoznają sytuację rodzinną młodzieży, – Pedagog prowadzi rozmowy z uczniami i wychowawcami.

2. MODEL EDUKACYJNY.

Działania zorientowane na osobę i wspieranie jej rozwoju.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Kształtowanie i wzmacnianie pozytywnego i realnego poczucia własnej wartości.	<ul style="list-style-type: none"> – Zajęcia integracyjno – adaptacyjne dla uczniów klas I, – Tworzenie okazji do wzajemnego poznania się poprzez imprezy klasowe (dyskoteki, biwaki, wycieczki, Andrzejki, wigilie klasowe itp.), – Ustalenie z klasą kontraktu, który uwzględnia zasady obowiązujące obie strony: uczeń – nauczyciel, – Ankiety adaptacyjne dla uczniów klas I przeprowadzone przez wychowawców, których wyniki pozwolą na bliższe poznanie uczniów i ich zainteresowań
2. Przeciwdziałanie sytuacjom stresowym.	<ul style="list-style-type: none"> – Pomoc koleżeńska w nauce, – Indywidualna pomoc i opieka nad uczniami posiadającymi opinię z PPP, – Godziny wychowawcze dotyczące asertywności i radzenia sobie w sytuacjach trudnych, – Indywidualne rozmowy pedagoga z uczniami, mające na celu rozładowanie napięcia emocjonalnego, powstałego na tle niepowodzeń szkolnych, konfliktów z rodzicami lub rówieśnikami, – Program radzenia sobie ze stresem dla maturzystów pt. „Stres pod kontrolą”.
3. Kształtowanie umiejętności pracy w grupie.	<p>Zajęcia z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poszanowania odmienności, – komunikacji werbalnej i pozawerbalnej, – Program „W zgodzie ze sobą i z grupą”.
4. Prowadzenie edukacji antyuzależnieniowej.	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, lekcje biologii i chemii, których tematyka dotyczy uzależnień, – Program profilaktyczny „II Elementarz, czyli Program dla Siedmiu Kroków” dla uczniów klas I mieszkających w internacie,

	<ul style="list-style-type: none"> – Opracowanie z udziałem całej społeczności szkolnej zasad i reguł dotyczących zakazu spożywania alkoholu na terenie szkoły, na wycieczkach oraz imprezach organizowanych przez szkołę oraz konsekwencji wynikających z ich nie przestrzegania, – Projekcje filmów o tematyce profilaktycznej, – Profilaktyczne spektakle teatralne, – Gazetki ścienne, – Ulotki, – Wywiadówki profilaktyczne dla rodziców.
--	--

3. DZIAŁANIA ZORIENTOWANE NA WŁAŚCIWY WYBÓR.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Kształtowanie asertywnych postaw.	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, na których podejmowana jest tematyka asertywności, – Realizacja na godzinach wychowawczych tematów dotyczących systemu wartości i kształtowania charakteru, – Poprzez analizą postaw życiowych bohaterów literackich kształtować bądź korygować postawy moralne i myślenie wartościujące uczniów.
2. Zapoznanie z zasadami skutecznej komunikacji.	<ul style="list-style-type: none"> – Program „W zgodzie ze sobą i z grupą”, – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy komunikacji werbalnej i pozawerbalnej.
3. Kształtowanie pozytywnego obrazu siebie.	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, na których podejmowana jest tematyka dotycząca samooceny i poczucia własnej wartości, – Promowanie sukcesów młodzieży (artystycznych, naukowych, sportowych itp.) poprzez pochwały i nagrody oraz nagłośnienie sukcesów na forum szkoły i gazetach lokalnych, – Wdrażanie uczniów do systematycznej pracy nad sobą i samowychowania.
4. Profilaktyka chorób XXI wieku.	<ul style="list-style-type: none"> – Spotkania z lekarzami różnych specjalności – w miarę możliwości, – Omawianie tematyki dbałości o zdrowie na godzinach wychowawczych, lekcjach biologii, wychowania fizycznego, – Gazetki ścienne i ulotki, – Udział w akcjach prozdrowotnych.

4. KSZTAŁTOWANIE DOJRZALEJ POSTAWY WOBEC ŻYCIA.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych za podejmowane decyzje i zachowania.	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy właściwych wyborów, – Działalność uczniów w organizacjach uczniowskich, – Godziny wychowawcze i lekcje religii, których tematyka dotyczy hierarchii wartości i ideałów, – Dyskusje na języku polskim o wzorcach osobowych i literaturze, filmie, sztuce teatralnej itp.
2. Szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go.	<ul style="list-style-type: none"> – Spotkania z prawnikiem, – Spotkania z policją, – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy obowiązków ucznia i odpowiedzialności za ich lekceważenie.
3. Kształtowanie właściwych postaw wobec uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy zdrowotnych i społecznych skutków uzależnień, – Filmy i spektakle teatralne, których tematyka dotyczy uzależnień i dyskusje na godzinach wychowawczych.
4. Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu.	<ul style="list-style-type: none"> – Spotkania z psychologiem z PPP, – Udział młodzieży w akcjach „Dni otwarte”, – Udostępnianie uczniom materiałów informacyjnych przysłanych przez wyższe uczelnie, – Udział młodzieży z klas maturalnych w próbnym egzaminie dojrzałości, – Spotkania uczniów klas maturalnych z przedstawicielami wyższych uczelni.

5. PRZYGOTOWANIE DO PEŁNIENIA NOWYCH RÓL SPOŁECZNYCH.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Przygotowanie do zdawania egzaminu dojrzałości.	<p>Przekazanie uczniom klas maturalnych informacji dotyczących egzaminu dojrzałości,</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wypełnianie deklaracji maturalnych, – Spotkania z absolwentami, studentami, – Udział młodzieży w Dniach Otwartych organizowanych przez wyższe uczelnie, – Współpraca z PPP (w miarę potrzeb) w zakresie indywidualnej pomocy w wyborze studiów, – Udostępnianie aktualnych informacji o szkolnictwie wyższym, – Udział w próbnej maturze.
2. Zapoznanie z technikami relaksacyjnymi, redukującymi napięcie przed egzaminem dojrzałości.	<ul style="list-style-type: none"> – Program radzenia sobie ze stresem dla maturzystów pt. „Stres pod kontrolą”.
3. Kształtowanie postaw odpowiedzialności za innych i społecznej użyteczności.	<ul style="list-style-type: none"> – Pomoc koleżeńska w nauce, – Działalność społeczna na rzecz szkoły i środowiska lokalnego, – Propagowanie i praca młodzieży w wolontariacie.

6. DZIAŁANIA ALTERNATYWNE.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Praca w organizacjach działających w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> – Działalność Samorządu Uczniowskiego, – Działalność w Młodzieżowej Radzie Internatu, – Działalność w Młodzieżowej Radzie Powiatu Starogardzkiego.
2. Zajęcia sportowe.	<ul style="list-style-type: none"> – Udział młodzieży w sekcjach sportowych.
3. Zajęcia pozalekcyjne.	<ul style="list-style-type: none"> – Koła przedmiotowe, – Koła zainteresowań, – Zespół muzyczny.
4. Organizacja imprez masowych.	<ul style="list-style-type: none"> – Wycieczki klasowe, – Wyjazdy na spektakle filmowe, – Wyjazdy do teatru, – Dyskoteki szkolne.
5. Organizacja i propagowanie olimpiad, konkursów i zawodów sportowych.	<ul style="list-style-type: none"> – Udział uczniów w konkursach wiedzy, – Udział w olimpiadach przedmiotowych oraz OWIVR, – Udział młodzieży w zawodach sportowych, – Udział młodzieży w zawodach jeździeckich.

VI PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH (SZCZEGÓŁOWY).

1. Zapobieganie paleniu papierosów przez uczniów.

Zadania	Formy realizacji (metody)	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna	Współrealizatorzy	Ewaluacja
1. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności uczniów za zdrowie swoje i innych.	Wdrażanie programu "Profilaktyka w szkole" poprzez spotkania i dyskusje na godzinach wychowawczych dotyczące nikotynizmu, jego szkodliwości i zagrożeniach wynikających z palenia papierosów, wyświetlanie filmów edukacyjnych o szkodliwości palenia papierosów.	Cały okres realizacji programu	Wychowawcy klas	Wszyscy nauczyciele	Ankiety
2. Uświadomienie uczniom wpływu na ich zachowania reklamy jawnej i ukrytej.	Spotkania na godzinach wychowawczych, wskazanie na problem reklamy ukrytej i jawnej oraz oglądanie filmów edukacyjnych - dyskusje	jw.	jw.	jw.	Obserwacje
3. Kształtowanie odpowiedzialności za stan własnego zdrowia i innych osób (z uwzględnieniem najbliższej rodziny) - dbałość o harmonijny rozwój psychofizyczny.	*Podejmowanie działań eliminujących palenie papierosów (przestrzeganie norm i zasad obowiązujących w szkole) *Włączenie się w ogólnopolskie akcje prozdrowotne np. " Dzień bez papierosa", *Wywiadówka profilaktyczna.	jw.	Wychowawcy, dyrektor, Samorząd Uczniowski	Rodzice, pielęgniarka szkolna, wszyscy pracownicy szkoły	Rozmowa z uczniami, ankiety, obserwacje, dziennik zajęć lekcyjnych
4. Propagowanie stylu życia bez papierosa.	-Propaganda wizualna, - Gazetki szkolne, - Ulotki.	jw.	Wychowawcy, pedagog szkolny	Wszyscy nauczyciele	Pogadanki i obserwacje

2. Zapobieganie picia alkoholu.

Zadania	Formy realizacji	Osoba odpowiedzialna	Współrealizatorzy	Termin realizacji	Ewaluacja i monitoring
1. Podnoszenie kompetencji wychowawczo - profilaktycznych nauczycieli o szkolenia i treningi z zakresu uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> – Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli, – Wprowadzenie systemu mistrzowskiego: starsi i doświadczeni pedagodzy pomagają młodszym, – Pełnienie dyżurów podczas przerw. 	Dyrektor, pedagog szkolny	Nauczyciele	Cały rok	Protokoły, tablica informacyjna
2. Zapoznanie uczniów z treścią Uchwały Sejmu RP z dnia 18 lutego 2000r. „POLSKA DEKLARACJA W SPRAWIE MŁODZIEŻY I ALKOHOLU”.	<ul style="list-style-type: none"> – Odczytanie na godzinach wychowawczych i dyskusja. 	Wychowawcy klas	Nauczyciele	Listopad	Zapisy w dzienniku lekcyjnym
3. Ustalenie norm dotyczących zakazu spożywania alkoholu na terenie szkoły, na wycieczkach oraz imprezach organizowanych przez szkołę.	<ul style="list-style-type: none"> – Opracowanie z udziałem całej społeczności szkolnej zasad i reguł oraz konsekwencji wynikających z ich nie przestrzegania. 	Pedagog	Nauczyciele, uczniowie	Wrzesień	
4. Propagowanie zdrowego stylu życia, upowszechnianie wśród młodzieży modelu życia i spędzania wolnego czasu bez alkoholu.	<ul style="list-style-type: none"> – Propozycja zajęć pozalekcyjnych, sportowych, kół zainteresowań oraz innych form zabawy, – Konkursy plastyczne. 	Dyrektor	Nauczyciele	Cały rok szkolny	Dzienniki zajęć, tablice informacyjne
5. Edukacja rodziców w zakresie środków uzależniających, czynników warunkujących powstawanie nałogów.	<ul style="list-style-type: none"> – Spotkania z rodzicami, – Wywiady profilaktyczne, – Wskazanie miejsc, w których można uzyskać pomoc. 	Dyrektor	Pedagog, wychowawcy klas	Cały rok szkolny	Dzienniki lekcyjne, broszury, poradniki

<p>6. Pomoc młodzieży, która nadużywa alkoholu. Nawiązanie współpracy z instytucjami wspierającymi szkołę w profilaktyce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Wskazanie miejsc w których można uzyskać profesjonalną pomoc np. „POMARAŃCZOWA LINIA” 0 –0801 14 00 68 , – Objęcie młodzieży programem profilaktyki „Korekta” . 	<p>Pedagog szkolny</p>	<p>Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Przychodnia Leczenia Uzależnień.</p>	<p>Wrzesień W miarę potrzeb</p>	<p>Tablica informacyjna, poradniki, broszury</p>
<p>7. Promocja postaw i wartości służących powściągliwości i zdrowiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Uwzględnianie w tematyce lekcji religii zasad profilaktyki, sensu życia, celów życiowych , – Dyskusje na języku polskim o wzorcach osobowych w literaturze. 	<p>Księża N- le jęz. polskiego</p>	<p>Młodzież</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Gazetki, rekolacje, wycieczki i pielgrzymki do Częstochowy</p>
<p>8. Kształtowanie właściwych przekonań normatywnych dotyczących picia alkoholu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Program profilaktyki uzależnień i rozwijania umiejętności życiowych „Zanim spróbujesz” dla młodzieży z kl. I gimnazjum, – Program „Drugi Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków” dla kl. I LO. 	<p>Pedagog szkolny</p>	<p>PPP W Starogardzie Gdańskim</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Zapisy w dzienniku lekcyjnym</p>
<p>9. Realizacja prozdrowotnego programu wychowawczego, w ramach którego mieści się problematyka alkoholowa. Uczenie umiejętności radzenia z naciskami płynącymi ze strony grupy rówieśniczej i reklamy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, – Filmy o uzależnieniach, – Warsztaty i treningi uczenia konstruktywnego odmawiania, – Budowanie właściwego wizerunku własnej osoby, – Rozwijanie umiejętności bycia asertywnym i komunikowania się z innymi – konkursy, – Spotkania z pielęgniarką, z lekarzami, z pedagogiem, – Pogadanki i dyskusja na lekcjach biologii, chemii. 	<p>Wychowawcy klas</p>	<p>Nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Zapisy w dzienniku</p>
<p>10. Zachęcanie do przynależności do konstruktywnych grup rówieśniczych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Propagowanie i praca młodzieży w szkolnym wolontariacie, – Grupy wsparcia rówieśniczego i pomocy koleżeńskiej. 	<p>Wychowawcy klas</p>	<p>Nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Protokoły, sprawozdania</p>

3. Zapobieganie uzależnieniu młodzieży od narkotyków.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna	Współrealizator	Ewaluacja
1. Diagnozowanie skali zjawiska zagrożenia uzależnieniami wśród uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> – Powołanie zespołu wychowawczego dla opracowania narzędzi i przeprowadzenia diagnozy zjawiska, – Anonimowa ankieta przeprowadzona wśród uczniów, – Podsumowanie wyników ankiet na posiedzeniu Rady Pedagogicznej. 	Grudzień Marzec	Wicedyrektor Wicedyrektor Wicedyrektor	Zespół nauczycieli	Ankieta Zapis w księdze protokołów
2. Dostarczenie uczniom wiedzy na temat konsekwencji brania narkotyków.	<ul style="list-style-type: none"> – Gromadzenie i rozpowszechnianie materiałów i nowoczesnych środków dydaktycznych na temat profilaktyki uzależnień: *ulotki na temat negatywnych skutków zażywania narkotyków, *gazetki ściennie z wykorzystaniem plakatów. – Tematyka dotycząca narkomanii realizowana na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasy oraz lekcjach biologii, – Wykorzystanie ścieżek przedmiotowych do realizacji programu profilaktycznego szkoły, – Zorganizowanie dla uczniów warsztatów z zakresu uzależnień: „Przeciw narkotykom – ku afirmacji życia”, – Zorganizowanie konkursu wiedzy uczniów na temat uszkodzeń zdrowia psychicznego i fizycznego wywołanych brakiem narkotyków, – Nasilenie propagandy wizualnej dotyczącej przeciwdziałania narkomanii: <ul style="list-style-type: none"> • happeningi, • dyskusje, • projekcje filmów z wykorzystaniem edukacyjnych dvd, – Spotkanie z dyrektorem Ośrodka MONAR w Zapowiedniku. 	Cały rok Według planu pracy wychowawcy klasy Cały rok Według harmonogramu Według harmonogramu Cały rok Według	Pedagog Wychowawcy klas Wicedyrektor Pedagog Wychowawcy Pedagog Pedagog	Bibliotekarz, nauczyciel plastyki, wychowawcy klas Nauczyciel biologii i inni nauczyciele Wszyscy nauczyciele Wicedyrektor Nauczyciele biologii Wychowawcy klas	Zapis w sprawozdaniu pracy pedagoga Zapis w dzienniku lekcji Zapis w dzienniku lekcji Zapis w dzienniku lekcji Sprawozdanie z analizy wyników konkursu Zapis w dzienniku lekcji Zapis

		harmoniogramu			w dzienniku lekcji
3. Wsparcie (konsultacje) ze strony specjalistów.	<ul style="list-style-type: none"> – Korzystanie z doświadczeń specjalistów poprzez: <ul style="list-style-type: none"> *kierowanie do specjalistycznych placówek zajmujących się profilaktyką i terapią, *pozyskiwanie współpracowników z Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej, *indywidualne konsultacje uczniów z pedagogiem i psychologiem szkolnym. 	<p>Według potrzeb</p> <p>Regularnie</p>	Pedagog	Wicedyrektor w porozumieniu z Radą Rodziców	Sprawozdanie z pracy pedagoga szkolnego
4. Upowszechnienie wśród uczniów znajomości zachowań asertywnych.	<ul style="list-style-type: none"> – Uczenie umiejętności odpierania nacisków zewnętrznych składających się do zażywania narkotyków – w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy klasy. 	Cały rok	Pedagog	Wychowawcy klas i pozostali nauczyciele	Zapis w dzienniku lekcji
5. Utrudnienie uczniom dostępu do środków psychoaktywnych.	<ul style="list-style-type: none"> – Zabezpieczenie szkoły przed wnoszeniem i handlem narkotykami na jej terenie. 	Na bieżąco	Dyrektor szkoły	Nauczyciele dyżurni	
6. Dbalność o rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych nauczycieli dotyczących problematyki związanej z zażywaniem narkotyków.	<ul style="list-style-type: none"> – Zorganizowanie form doskonalenia zawodowego na temat zagrożeń uzależnieniami i ich profilaktyki: <ul style="list-style-type: none"> *konferencje, *szkolenia. 	Według planu pracy szkoły	Dyrektor szkoły	Pedagog	Zapis w księdze protokołów
7. Pedagogizacja rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> – Uwrażliwienie rodziców na postawy i zachowanie młodzieży, – Dostarczenie informacji, jak powinni zachować się w sytuacjach wymagających interwencji poprzez: <ul style="list-style-type: none"> *ulotki, *pogadanki, *spotkania ze specjalistami m. In. Z dyrektorem Ośrodka MONAR. 	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>	<p>Pedagog</p> <p>Pedagog</p>	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Wychowawcy klas, specjaliści</p>	Ankieta

4. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy i agresji.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna	Współrealizator	Ewaluacja
1. Przeszkolenie Rady Pedagogicznej.	Trening zastępowania agresji (ART.) – warsztaty.	Według potrzeb	Dyrektor, psycholog szkolny	Specjaliści prowadzący trening, wszyscy nauczyciele	
2. Kształtowanie poczucia własnej wartości i godności.	Rozmowy na godzinach wychowawczych dotyczące dysfunkcji emocjonalnej.	Cały okres realizacji programu	Wychowawcy klas	Wszyscy nauczyciele	Dziennik lekcyjny
3. Rozbudzenie wrażliwości i poczucia odpowiedzialności za relacje międzyludzkie.	Zajęcia dydaktyczne (godz. wychowawcza) poszerzające świadomość, uczące współzycia w grupie.	jw.	Wychowawcy klas	Wszyscy nauczyciele	Obserwacje
4. Uświadomienie uczniom skutków prawnych związanych z występowaniem agresji	Spotkanie uczniów z przedstawicielem policji.	I klasy – listopad 2004 r.	Pedagog szkolny, wychowawcy	Wszyscy nauczyciele	Lista obecności
5. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom na terenie szkoły.	Przestrzeganie procedur dotyczących zasad współzycia.	Cały okres realizacji programu	Dyrektor, Samorząd Uczniowski	Wychowawcy, pedagog szkolny	Dokumentacja szkoły
6. Stworzenie atmosfery życzliwości, zrozumienia i szacunku dla drugiego człowieka.	Przestrzeganie zasad współzycia opartego na godności i poszanowaniu wzajemnych praw.	jw.	Wszyscy pracownicy	Wszyscy pracownicy	Obserwacja
7. Uświadomienie uczniom i nauczycielom wpływu przekazu pokoleniowego agresji (np. ojciec – syn).	Projekcja filmu o danej tematyce	Według potrzeb	v-ce dyrektor	Wszyscy nauczyciele	Zapis w dzienniku lekcyjnym

5. Zapobieganie wagarom.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna	Współrealizatorzy	Ewaluacja
1. Przeprowadzenie wywiadu pedagogicznego na temat opuszczania godzin lekcyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> – Przeprowadzenie pogadanki na temat niebezpieczeństw i skutków związanych z wagarowaniem, – Przeprowadzenie ankiet w ramach klasy, związanych z przyczynami opuszczania zajęć lekcyjnych, – Indywidualne rozmowy z uczniami często opuszczającymi zajęcia, – Indywidualne rozmowy z rodzicami tychże uczniów. 	Rok szkolny	<p>Wychowawca klasy Wychowawca klasy</p> <p>Wychowawca klasy Wychowawca klasy</p>	Pedagog szkolny Zespół ds. programu profilaktyki, pedagog szkolny	Dziennik lekcyjny, ankiety
2. Organizowanie pomocy uczniom mającym problemy z opanowaniem materiału nauczania.	<ul style="list-style-type: none"> – Organizowanie w ramach zespołów klasowych i pozaklasowych pomocy koleżeńskiej uczniom mającym problemy z opanowaniem materiału, – Umożliwienie uczniom nie radzącym sobie z opanowaniem materiału zaliczenia go w późniejszym, umówionym terminie. 	Rok szkolny, w miarę potrzeb	<p>Wychowawca</p> <p>Nauczyciele uczący danego przedmiotu</p>	<p>Pedagog szkolny</p> <p>Wychowawca</p>	Dziennik lekcyjny
3. Konsekwentne rozliczanie uczniów z nieobecności na zajęciach lekcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – Bieżące reagowanie na nieobecność uczniów, – Rozmowy z rodzicami. 		Rok szkolny	<p>Wychowawca</p> <p>Wychowawca</p>	Dziennik lekcyjny
4. Zapobieganie anonimowości ucznia w danym zespole klasowym.	<ul style="list-style-type: none"> – Przeprowadzanie zajęć integrujących zespół klasowy, – Angażowanie wszystkich uczniów w przedsięwzięcia na rzecz klasy, szkoły, środowiska. 	<p>Wrzesień</p> <p>W miarę potrzeb</p>	<p>Psycholog</p> <p>Wychowawca</p> <p>Wychowawca</p>	<p>Nauczyciele uczący</p> <p>Nauczyciele uczący, pedagog</p>	Dziennik lekcyjny

6. Ochrona młodzieży przed stresem i jego skutkami.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna	Współrealizatorzy	Ewaluacja
1. Przeprowadzenie pogadań na temat istoty stresu.	<ul style="list-style-type: none"> – Przeprowadzenie ankiet dotyczących przyczyn stresu, – Przeprowadzenie lekcji wychowawczych na temat stresu (opracowanie scenariuszy lekcji na temat metod radzenia sobie ze stresem). 	Rok szkolny	Zespół ds. programu profilaktyk, pedagog i psycholog szkolny Wychowawca	Psycholog i Pedagog szkolny	Ankiety
2. Program „Stres pod kontrolą”.	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu edukacyjno – profilaktycznego dla maturzystów. 	Według harmonogramu SA-NEPID	Psycholog	Wychowawcy klas maturalnych	Dokumentacja psychologa
3. Monitorowanie szczególnie stresogennych sytuacji w życiu szkolnym przez nauczycieli i wypracowanie metod ich eliminowania.	<ul style="list-style-type: none"> – Przeprowadzenie ćwiczeń antystresowych dostosowanych do mogących zaistnieć problemów – w środowisku szkolnym, rodzinnym. 	W miarę potrzeb	Wychowawca	Nauczyciele ucący	

7. Zapobieganie wczesnej inicjacji seksualnej.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna	Współrealizator	Ewaluacja
1. Uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z wczesnej inicjacji seksualnej.	– Opracowanie i realizacja tematyki godzin do dyspozycji wychowawcy klasy dotyczących AIDS oraz innych chorób przenoszonych drogą płciową,	Według planu pracy wychowawcy klasy	Wychowawca klasy	Nauczyciel przygotowania do życia w rodzinie, pielęgniarka, wychowawcy klas	Zapis w dzienniku lekcji
	– Uruchomienie propagandy wizualnej w związku z obchodami Światowego Dnia Walki z AIDS: *ulotki, *gazetka ścienna „AIDS: wszystko, co powinieneś wiedzieć” – dyskusja	Grudzień Według planu pracy wychowawcy klasy	Pielęgniarka szkolna Pedagog	Wszyscy nauczyciele Wychowawcy klas	Zapis w kronice szkolnej Zapis w dzienniku lekcji
	– Udział młodzieży w programie profilaktyczno - edukacyjnym: ”Zapobiegać HIV i AIDS”,	Według harmonogramu	Pedagog	M. Michna z SANEPID-u Starogard Gd.	Zapis w dzienniku lekcji
	– Diagnozowanie skali wiedzy uczniów na temat HIV i AIDS.	Według harmonogramu	Wicedyrektor	Zespół nauczycieli	Ankieta Konkurs
2. Zapoznanie uczniów z naturalnymi metodami planowania rodziny i antykoncepcją. Program profilaktyczny „Różowa wstążeczka”.	– Spotkanie z lekarzem ginekologiem: „Naturalne metody planowania rodziny a antykoncepcja”,	Według harmonogramu	Nauczyciel przygotowania do życia w rodzinie	Lekarz ginekolog	Zapis w dzienniku lekcji
	– Dbanie o swoje zdrowie: „Badanie piersi”.	Według harmonogramu	Żaneta Kudelska	Wychowawcy klas	Zapis w dzienniku

		gramu			lekcji
3. Kształtowanie prawidłowego stosunku młodzieży do wartości i norm moralnych i etycznych oraz kultury zachowania w kontaktach z rówieśnikami.	<ul style="list-style-type: none"> – Tematyka realizowana na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasy oraz lekcjach religii, – Film pt. „Dzieci rodzące dzieci. Blaski i cienie wczesnego macierzyństwa” – dyskusja. 	<p>Według planu pracy wychowawcy klasy</p> <p>Według planu pracy wychowawcy klasy</p>	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Nauczyciel przygotowania do życia w rodzinie</p>	<p>Księża</p> <p>Wychowawcy klas</p>	<p>Zapis w dzienniku lekcji</p> <p>Zapis w dzienniku lekcji</p>
4. Konsultacje ze specjalistą.	<ul style="list-style-type: none"> – Kierowanie do specjalistycznych placówek, – Indywidualne konsultacje z pielęgniarką i pedagogiem i psychologiem szkolnym. 	<p>Według potrzeb</p> <p>Na bieżąco</p>	<p>Pedagog</p> <p>Pedagog, Psycholog</p>	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Pielęgniarka</p>	<p>Sprawozdanie z pracy pedagoga szkolnego</p>

8. Zapobieganie używaniu wulgaryzmów.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna	Osoby realizujące, instytucje wspomagające	Ewaluacja i monitoring
1. Kształtowanie praktycznych umiejętności komunikacyjnych, uwalniania ocen i sądów spod wpływu emocji i umiejętności opanowania emocji.	Program „W zgodzie z sobą i grupą”, lekcje wychowawcze		Pedagog szkolny	Pedagog szkolny, wychowawcy klas	Zapisy w dziennikach lekcyjnych
2. Kształtowanie postaw akceptacji dla innych kultur bez umniejszania wartości własnej kultury.	Lekcje wychowawcze			Wychowawcy klas	Zapisy w dziennikach lekcyjnych
3. Kształtowanie poprzez literaturę piękną wrażliwości uczuciowej i umiejętności kontaktowania się	Lekcje języka polskiego			Nauczyciele języka pol-	

z drugim człowiekiem.				skiego	
4. Kształtowanie postaw moralnych i myślenia wartościującego poprzez analizę postaw życiowych bohaterów literackich.	Lekcje języka polskiego			Nauczyciele języka polskiego	
5. Stworzenie młodzieży okazji do publicznego wypowiedzenia się. Zachęcanie ich do udziału w dyskusji, do otwartego wypowiedzenia swoich poglądów, ale jednocześnie uczenie umiejętności słuchania innych oraz poszanowania ich poglądów.	Wszystkie przedmioty			Wszyscy nauczyciele	
6. Uczenie młodzieży dobrych manier.	Lekcje wychowawcze			Wychowawcy klas	
7. Zwiększanie zdolności utrzymywania pozytywnych kontaktów interpersonalnych uczniów – uczniów, uczniów – nauczyciel, uczniów – rodzic.	Lekcje wychowawcze			Wychowawcy klas	
8. Zwracanie uwagi w codziennych relacjach na poszanowanie ucznia przez nauczyciela (uczeń szanowany przez nauczyciela będzie szanował siebie i innych).	Wszystkie przedmioty			Wszyscy nauczyciele	
9. Rozwijanie kompetencji wychowawczych.	Program aktywacji profesjonalnej nauczycieli - wychowawców		Dyrektor szkoły	PPP	
10. Rozwijanie w szkole pozytywnych więzi między wychowawcą, uczniami i ich rodzicami.	Program „Trzy koła” przeznaczony dla nauczycieli - wychowawców		Dyrektor szkoły	PPP	

9. Zapobieganie kontaktom młodzieży z sektami.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna	Osoby realizujące, instytucje wspomagające	Ewaluacja i monitoring
1. Diagnoza środowiska poprzez przeprowadzenie na lekcjach wychowawczych tekstu „Jak rozpoznać sektę?”	Test „jak rozpoznać sektę?”, lekcje wychowawcze		Pedagog szkolny	Wychowawcy klas	Zapisy w dziennikach lekcyjnych
2. Dostarczenie uczniom informacji o społecznej szkodliwości działania sekt i tzw. nowych ruchów religijnych. Zapoznanie uczniów ze stosowanymi przez sekty technikami zniewalania człowieka, ich zasięgiem i siłą.	Programy telewizyjne, profilaktyczne spektakle teatralne, filmy, upowszechnianie materiałów edukacyjnych, lekcje wychowawcze, lekcje religii		v-ce Dyrektor	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog szkolny, księży	Zapisy w dziennikach lekcyjnych
3. Współpraca z instytucjami zajmującymi się obroną rodziny i jednostki przed sektami.	Pozyskiwanie materiałów edukacyjnych, szkolenie Rady Pedagogicznej		v-ce dyrektor	Pedagog, Psycholog szkolny	
4. Edukacja rodziców służąca uświadomieniu im konsekwencji przystąpienia dziecka do sekty oraz rozpoznaniu jego kontaktu z grupami psychomanipulacyjnymi.	Wywiadowki profilaktyczne, materiały edukacyjne pozyskiwane z Internetu		Dyrektor	Wychowawcy klas, psycholog szkolny	Zapisy w dziennikach lekcyjnych
5. Pedagogizacja rodziców – zaspokojenie potrzeb psychicznych dziecka (miłość, akceptacja, szacunek, troska) podstawą wychowania.	Zebrania rodzicielskie		Pedagog szkolny	Psycholog, Pedagog, wychowawcy klas	
6. Kształtowanie właściwej postawy religijnej. Lekcje religii miejscem, gdzie młodzież znajduje odpowiedzi na nurtujące je pytania egzystencjalne.	Lekcja religii		v-ce dyrektor	Księży	
7. Pomoc uczniom przeżywającym kryzys religijny.	Lekcje religii, indywidualny kontakt z uczniem		Pedagog	Katecheci, księży, pedagog	
8. Oddziaływania wychowawcze zmierzające do podwyższenia samooceny uczniów, poznania sa-	Godziny wychowawcze, indywidualna praca z uczniem filmy video		Psycholog, Pedagog szkolny	Wychowawcy klas, pedagog	

<p>meo siebie i radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> *młodzież – dorośli (wzajemne kontakty; konflikt pokoleń, mit czy fakt?), *kim jestem, jaki posiadam potencjał twórczy? *umiejętność rozwiązywania konfliktów, *umiejętność komunikowania się, *odkrywanie własnej godności i wartości, *uczucia – przyjaźń, sympatia, miłość, *problemy szkolne uczniów. 				szkolny, psycholog	
9. Uczenie umiejętności obrony przed naciskiem otoczenia – umiejętności odmawiania, asertywności.	Godziny wychowawcze z elementami treningu asertywności		v-ce dyrektor	Wychowawcy klas	
10. Rozbudzanie gotowości poświęcania interesów osobistych na rzecz innych.	Współpraca z hospicjum, Stowarzyszeniem na rzecz osób niepełnosprawnych, wolontariat		v-ce dyrektor	Wychowawcy	
11. Pokazanie młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	Udział młodzieży w kołach zainteresowań, zajęciach pozalekcyjnych, treningach		v-ce dyrektor	Nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne	

VII OCZEKIWANE EFEKTY PROFILAKTYKI PIERWSZORZĘDOWEJ.

1. Uczniowie mają szeroką wiedzę o:

- Problemach uzależnień i ich skutkach,
- Związkach między odurzeniem a innymi chorobami, np. AIDS,
- Niebezpieczeństwie jednoczesnego używania środków chemicznych, leków i alkoholu,
- Wpływie środków odurzających na różne formy aktywności człowieka (nauka, praca, sport),
- Skutkach prawnych, społecznych i ekonomicznych używania środków odurzających,
- Placówkach interwencyjnych dla osób zagrożonych lub uzależnionych,
- Placówkach i formach pomocy dla młodzieży uzależnionej,
- Możliwościach alternatywnych spędzania czasu wolnego,
- Aktach prawnych regulujących życie szkoły.

2. Zmiany w postawach i zachowaniu. Uczeń:

- Posiada ukształtowane zasady moralne i rozróżnia zagrożenia, jakie człowiek napotyka w swym życiu,
- Przyjął prawidłową postawę wobec używania środków odurzających,
- Zmienił postawę wobec odurzających się rówieśników,
- Rozumie istotę presji rówieśników i potrafi się jej przeciwstawić,
- Nawiązuje przyjaźń z rówieśnikami zachowującymi wolność od środków odurzających,
- Ma poczucie własnej wartości i wie jak pracować nad jej podnoszeniem,
- Posiada prawidłową motywację do pokonywania trudności,
- Zna zasady dobrej komunikacji,
- Potrafi określić i nazwać pozytywne i negatywne emocje,
- Rozumie, czym jest stres i wie, jak sobie z nim radzić,
- Zna sposoby rozwiązywania konfliktów i osiągania kompromisu,
- Rozumie istotę zachowań asertywnych.

3. Aktywność alternatywna uczniów. Uczeń:

- Włącza się do realizacji programów profilaktycznych,
- Angażuje się w programy wsparcia rówieśniczego i pomocy koleżeńskiej,
- Uczestniczy w formach aktywności wykluczających używanie środków odurzających,
- Pełni funkcje społeczne w szkole,
- Podejmuje działania o charakterze wolontarystycznym.

4. Pozytywne zmiany w funkcjonowaniu szkolnym. Uczeń:

- Osiąga pozytywne wyniki w nauce,
- Podejmuje wartościowe działania edukacyjne, np.: konkursy, olimpiady, turnieje, konkursy,
- Uczestniczy w zajęciach sportowych lub innych nadobowiązkowych działaniach pozalekcyjnych,
- Nie opuszcza zajęć szkolnych,
- Pomaga słabszym uczniom w nauce,
- Przestrzega postanowień statutu.

VIII DZIAŁANIA SKIEROWANE DO RODZICÓW.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Informowanie rodziców o pracach szkoły.	– Zapoznanie rodziców ze Statutem Szkoły (w tym WSO), Programem Wychowawczym, Programem Profilaktycznym, – Organizacja Dni Otwartych Szkoły.
2. Informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole.	– Informowanie o wynikach w nauce i zachowaniu na zebraniach rodzicielskich, – Indywidualne spotkania rodziców z wychowawcą, – Indywidualne spotkania rodziców z pedagogiem i psychologiem szkolnym, – Pisma informujące o obniżonej frekwencji, – Indywidualne rozmowy rodziców z dyrektorem szkoły.
3. Współpraca z rodzicami.	– Pomoc rodziców w organizowaniu imprez szkolnych, – Systematyczna współpraca z Radą Rodziców.
4. Pedagogizacja rodziców.	– Spotkania ze specjalistami zajmującymi się profilaktyką, – Spotkania z pedagogiem i psychologiem.

IX DZIAŁANIA SKIEROWANE DO NAUCZYCIELI.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Propagowanie kursów i szkoleń.	– Informowanie nauczycieli o kursach, szkoleniach i konferencjach organizowanych poza szkołą.
2. Organizowanie wewnątrzszkolnego doskonalenia zawodowego.	– Organizowanie szkoleń i warsztatów dla Rady Pedagogicznej na terenie szkoły.
3. Propagowanie literatury dotyczącej profilaktyki uzależnień.	– Pozyskiwanie i udostępnianie materiałów dotyczących profilaktyki uzależnień.

X OBOWIĄZKI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA REALIZACJĘ PROGRAMU PROFILAKTYKI.

1. OBOWIĄZKI DYREKTORA:

- Zakłada, że w jego szkole profilaktyka musi być spójna z funkcją wychowania,
- Posiada wiedzę w zakresie profilaktyki,
- Umacnia pozytywne relacje interpersonalne w szkole,
- Premiuje doskonalących się nauczycieli,
- Zachęca młodzież do udziału w działaniach profilaktycznych,
- Włącza rodziców do współpracy w tworzeniu i realizacji szkolnych programów: wychowawczego i profilaktycznego,
- Wspiera finansowo i realizuje działania profilaktyczne w swojej szkole,
- Koordynuje i monitoruje przebieg realizacji planu profilaktyczno – wychowawczego szkoły.

2. OBOWIĄZKI PEDAGOGA I PSYCHOLOGA SZKOLNEGO:

- Diagnozuje problemy wychowawcze szkoły,
- Wspiera wychowawców i pozostałych pracowników szkoły w realizacji zadań profilaktyczno – wychowawczych,
- Propaguje treści i programy profilaktyczne,
- Pełni indywidualną opiekę pedagogiczną nad uczniami potrzebującymi takiej opieki,
- Wspiera dyrektora szkoły w organizowaniu działań profilaktycznych,
- Bierze udział w wewnątrzszkolnym doskonaleniu (szkoleniowe posiedzenia Rady Pedagogicznej),
- Odpowiada za pedagogizację rodziców,
- Rozpoznaje potrzeby ekonomiczne uczniów,
- Systematycznie doskonali się w zakresie wychowania i profilaktyki,
- W miarę potrzeb współpracuje z instytucjami takimi jak: PPP, Komenda Powiatowa Policji, SANEPiD, MOPS, Punkt Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia Uzależnień i Współuzależnienia „SILOE”.

3. OBOWIĄZKI NAUCZYCIELI I WYCHOWAWCÓW:

- Promują zdrowy styl życia i wartościowe formy spędzania wolnego czasu,
- Utrzymują osobowe relacje z uczniami poprzez indywidualne rozmowy i konsultacje,
- Współpracują z pedagogiem szkolnym,
- Konstruktywnie współpracują z gronem pedagogicznym oraz z pozostałymi pracownikami szkoły,
- Doskonają się osobowościowo,
- Dostrzegają indywidualność ucznia, indywidualizują oddziaływania,
- Mają pozytywne relacje z rodzicami, potrafią pozyskać rodziców do współpracy,
- Realizują program wychowawczy i program profilaktyczny,
- Doskonają się zawodowo.

4. OBOWIĄZKI RODZICÓW:

- Mają dobry kontakt ze szkołą i szeroko rozumianym środowiskiem dziecka,
- Aktywnie współpracują ze szkołą, dzieląc odpowiedzialność za podejmowane wspólnie oddziaływania profilaktyczno – wychowawcze i opiekuńcze,
- Zdobywają wiedzę na temat potrzeb dzieci, zagrożeń wieku dojrzewania i sposobów przeciwdziałania im,
- Stanowią wzór osobowy dla dziecka,
- Dbają o dobry kontakt z dzieckiem.

XI ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE PROFILAKTYKI DRUGORZĘDOWEJ.

Profilaktyka drugorzędowa adresowana jest do grup uczniów o wysokim ryzyku dysfunkcjonalności, u których występują liczne lub poważne problemy osobiste, rodzinne, szkolne, a działania informacyjne i edukacyjne już nie wystarczają. Niezbędna staje się głębsza interwencja poprzedzona specjalistyczną diagnozą pozwalającą określić stopień zagrożenia oraz charakter i głębokość problemów psychologicznych, rodzinnych czy szkolnych.

Celem tej profilaktyki jest umożliwienie młodzieży wycofania się z ryzykownych zachowań.

Do grupy „wysokiego ryzyka” zaliczamy osoby, które:

- a) Żyją w złych warunkach ekonomicznych,
- b) Wychowywane są w rodzinach patologicznych,
- c) Doświadczyły przemocy fizycznej lub psychicznej,
- d) Doświadczyły przez dłuższy czas bólu fizycznego (choroby, urazy),
- e) Osoby, u których pojawiły się w zachowaniu następujące symptomy:
  - Defekty w zakresie możliwości intelektualnych,
  - Defekty w zakresie zdrowia somatycznego,
  - Dysfunkcjonalność w zakresie psychicznym,
  - Zachowania agresywne, posługiwanie się wulgaryzmami,
  - Wagary,

- Ucieczki z domu,
- Podejmowały próby samobójcze,
- Utrzymują kontakty z rówieśnikami odurzającymi się lub z grupami, w których normą są zachowania dysfunkcyjne,
- Mają za sobą próby ze środkami odurzającymi,
- Podjęły zbyt wcześnie inicjację seksualną.

W przypadku stwierdzenia zachowań nagannych (na podstawie rozmowy z wychowawcą, wizyty domowej) pedagog, psycholog lub dyrektor szkoły (ewentualnie wspólnie) podejmują działania zmierzające do zminimalizowania ich skutków, przewycięzania zachowań destrukcyjnych i obniżenia prawdopodobieństwa wystąpienia ich w przyszłości (tzw. profilaktyka objawowa).

Są to:

- a) Działania interwencyjne (kierowanie do specjalistycznych poradni, lekarzy, na zajęcia grup terapeutycznych),
- b) Namowa – najłagodniejsza forma przymusu,
- c) Nakaz – jest poleceniem do bezwzględnego wykonania,
- d) Zakaz – jest poleceniem czegoś zabraniającym,
- e) Kara statutowa – ma powstrzymać zachowania sprzeczne z normami regulaminowymi i wpłynąć na poprawę postępowania ucznia naruszającego te normy,
- f) Przegrupowanie indywidualne i zbiorowe (chodzi o rozbitcie grupy nieformalnej, np. zmiana klasy, szkoły).

W ramach wczesnej interwencji bezpośrednio działania prowadzi:

- a) Pedagog szkolny i psycholog (indywidualne rozmowy, współpraca z rodziną i z wychowawcą klasy, kierowane do specjalistycznych poradni),
- b) Grupa rówieśnicza (pomoc w nauce, wsparcie itp.),
- c) Profesjonaliści (pracownicy instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny):
  - Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna,
  - Poradnia Zdrowia Psychicznego,
  - Poradnia Uzależnień i Współzależnienia „SILOE”,
  - Punkt Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii, Sąd dla Nieletnich

XII ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE WZMACNIANIA CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH.

W Zespole Szkół Rolniczych CKP Bolesławowo szczególny nacisk kładzie się na wcześniejsze zapobieganie czynnikom destrukcyjnym, jak również duży nacisk kładzie się na rozwijanie czynników chroniących.

Należą do nich:

1. Silna więź rodzinna.
2. Zainteresowanie nauką szkolną.
3. Praktyki religijne.
4. Poszanowanie praw, norm, wartości i autorytetów.
5. Przynależność do konstruktywnych grup rówieśniczych (wskazanie właściwych sposobów spędzania czasu wolnego, właściwy wybór kolegów, praca na rzecz innych).
6. Pomoc materialna (zapobieganie problemom ekonomicznym).
7. Pomoc w nauce (likwidacja źródeł stresu).

CZYNNIKI CHRONIĄCE	WZMACNIANIE CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH
1. Rozwijanie silnej więzi rodzinnej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja wspólnych spotkań z rodzicami i uczniami. 2. Włączanie rodziców do organizacji studniówki, wycieczek, prac na rzecz szkoły. 3. Organizowanie godzin wychowawczych, prowadzonych przez rodziców ekspertów. 4. Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy relacji między rodzicami a dorastającymi dziećmi. 5. Prelekcja dla rodziców na temat: „Zapobieganie konfliktom między rodzicami a dorastającymi dziećmi”. 6. Stosowanie listów pochwalnych do rodziców za wychowywanie dziecka, które ma szczególne osiągnięcia oraz za pomoc szkole.
2. Rozwijanie zainteresowań nauką i szkołą.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność szkół przedmiotowych i kół zainteresowań. 2. Ekspozowanie uczniów osiągających bardzo dobre wyniki w nauce i w olimpiadach. 3. Organizowanie spotkań z ciekawymi ludźmi na godzinach wychowawczych. 4. Spotkania z absolwentami szkoły, studentami. 5. Spotkania z przedstawicielami Biura Pracy na temat sytuacji na rynku pracy. 6. Udział młodzieży w Targach Edukacyjnych. 7. Kierowanie wniosków RP o stypendium Prezesa Rady Ministrów. 8. Zachęcanie młodzieży do udziału w konkursach organizowanych przez wyższe uczelnie. 9. Oceny celujące dla uczniów biorących udział w olimpiadach i konkursach.
3. Praktyki religijne.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczne prowadzenie lekcji religii, etyki w szkole. 2. Udział księży w radach szkoleniowych. 3. Przygotowanie ciekawych form zajęć na rekolekcje dla młodzieży z uwzględnieniem profilaktyki. 4. Wycieczki i pielgrzymki do Częstochowy i innych miejsc religijnego kultu. 5. Udział młodzieży w konkursach wiedzy religijnej. 6. Uwzględnienie w tematyce lekcji religii profilaktyki, celów życiowych, sensu życia itp.
4. Poszanowanie praw, norm, wartości i autorytetów.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie uczniów ze Statutem Szkoły, WSO, Programem Wychowawczym, Programem Profilaktyki. 2. Dyskusje na godzinach wychowawczych o znaczeniu statutu i regulaminów. 3. Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy praw dziecka, ucznia, człowieka. 4. Spotkania z prawnikami Sądu dla Nieletnich. 5. Spotkanie ze Specjalistą ds. Nieletnich z Komendy Powiatowej Policji. 6. Przyzwyczajanie uczniów do samooceny w ramach ocen z zachowania. 7. Wyróżnianie uczniów za pracę na rzecz innych.
5. Zachęcanie do przynależności do konstruktywnych grup społecznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkania z przedstawicielami SU w klasach I. 2. Wybory do SU i działalność w tej organizacji.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Nagradzanie uczniów pracujących społecznie. 4. Praca w szkolnych organizacjach i wolontariacie. 5. Współpraca młodzieży z GOK oraz CPP w Skarszewach i Starogardzie Gd.. 6. Propagowanie zajęć alternatywnych.
6. Zapobieganie niedostatkom ekonomicznym.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wypożyczanie podręczników z biblioteki. 2. Stypendia socjalne dla młodzieży. 3. Stypendia finansowane przez prywatnego sponsora. 4. Sfinansowanie bądź dofinansowanie biednym uczniom opłaty za obiady w stołówce internatu. 5. Sfinansowanie bądź dofinansowanie pobytu biednych uczniów w internacie. 6. Dofinansowanie wycieczek szkolnych dla uczniów mających trudną sytuację materialną. 7. Zwolnienie w/w uczniów z opłaty za film lub spektakl teatralny. 8. Zwolnienie uczniów mających trudną sytuację materialną z opłaty na Komitet Rodzicielski. 9. Kierowanie do MOPS i Centrum Pomocy Rodzinie.
7. Zapobieganie niepowodzeniom dydaktycznym.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc szkolna wewnątrzklasowa. 2. Pomoc szkolna wewnątrzszkolna. 3. Indywidualne konsultacje z nauczycielem, 4. Zajęcia fakultatywne.

XIII FORMY WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW MŁODZIEŻY.

Szkoła współpracuje z rodzicami w realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych.

1. Zbiorowe formy współpracy:

- Spotkania, tzw. wywiadówki (dotyczą przekazania informacji o osiągnięciach uczniów w nauce i zachowaniu,
- Spotkania poświęcone pedagogizacji rodziców (dotyczące problemów wychowania i profilaktyki),
- Spotkania rodziców z dyrektorem szkoły.

2. Indywidualne formy współpracy (stanowią uzupełnienie i wzbogacają kontakty zbiorowe):

- Konsultacje rodziców z wychowawcą, nauczycielem przedmiotu, pedagogiem, psychologiem, dyrektorem,
- Korespondencje (za pomocą listów i pism informujących),
- Rozmowy telefoniczne.

XIV PROCEDURA INTRWENCYJNA.

W przypadku:

1. Znalezienia narkotyku (pod ławką, w toalecie, szatni, na boisku):

- Poinformować dyrektora szkoły, wicedyrektora lub (gdy poprzedni są nieobecni) pedagoga czy psychologa,
- Zabezpieczyć narkotyk,
- Dyrektor, wicedyrektor lub pedagog, psycholog wzywa Policję (telefonicznie), w celu zabezpieczenia środka i spisania protokołu.

2. Zauważenia u ucznia środka odurzającego:

- Jeśli uczeń ma mniej niż 18 lat – natychmiast wezwać rodziców,
- Poinformować dyrektora, wicedyrektora lub gdy poprzedni są nieobecni, pedagoga, psychologa oraz wychowawcę,
- Zabezpieczyć środek przy świadkach (nie wolno przeszukiwać teczek i rzeczy osobistych ucznia),
- Poinformować rzeczowo rodziców o zaistniałej sytuacji, zlecić wykonanie badań i przedstawienia ich wyników w szkole,
- Wezwać (jeśli to wskazane i możliwe) specjalistę z poradni lub punktu konsultacyjnego lub wskazać rodzicom adresy najbliższych placówek pomagających uczniom,
- W porozumieniu z dyrektorem wezwać Policję, aby zabezpieczyć narkotyk.

3. Stwierdzenia u ucznia objawów odurzenia:

- Nie pozostawiać go samego,
- Poinformować wychowawcę, pedagoga, psychologa, dyrektora,
- Natychmiast wezwać rodziców (opiekunów ucznia), zmobilizować ich do wykonania badań i przedstawienia ich wyników w szkole oraz podjęcia działań w kierunku pomocy dziecku,
- W przypadku zagrożenia zdrowia i życia zapewnić opiekę pielęgniarki szkolnej lub wezwać pogotowie ratunkowe (tel. 999).

4. Stwierdzenia u ucznia utraty przytomności lub zapaści po środkach odurzających:

- Wezwać pielęgniarkę, pedagoga, psychologa (przez osoby trzecie),
- Wezwać pogotowie (tel. 999) przez osoby trzecie,
- Udzielić pierwszej pomocy zgodnie z zasadami.

5. Podejrzenia, że uczeń bierze narkotyki:

- Poinformować o swoich spostrzeżeniach pedagoga, psychologa szkolnego i dyrektora,
- Poprosić (telefonicznie bądź listownie) rodziców o natychmiastowy kontakt ze szkołą,
- Umówić spotkanie (rodzic+wychowawca+pedagog, psycholog, pielęgniarka), zlecić wykonanie badań i przedstawienie ich wyników w szkole,
- Nie być pobłażliwym, ale zachować dyskrecję (w stosunku do innych uczniów).

XV INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE SZKOŁĘ W DZIAŁANIACH PROFILAKTYCZNYCH.

NAZWA INSTYTUCJI	TELEFON
1. POLICJA	997 112
2. STRAŻ POŻARNA	998 112
3. POGOTOWIE	999 112
4. PORADNIA PSYCHOLOGICZNA O PEDAGOGICZNA STAROGARD GD. , ul. Grunwaldzka 28, Starogard Gd.	(58) 56 22 982
5. SĄD REJONOWY, WYDZIAŁ RODZINNY I NIELETNICH W STAROGARDZIE GD.	(58) 56 25 631
6. PORADNIA PSYCHICZNO – PSYCHOLOGICZNA, GOSPODY – MED. GDAŃSK	(58) 55 62 723
7. PRZYCHODNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ STAROGARD GDAŃSKI, ul. Szopena , Starogard Gdański	(58) 56 27 195 (58) 56 29 493
8. WOJEWÓDZKI SZPITAL PSYCHIATRYCZNY, ODDZIAŁ DZIECIĘCO – MŁODZIEZOWY, ul. Srebrniki 1, Gdańsk	(58) 341 80 81
9. GMINNA KOMISJA DS. ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SKARSZEWACH p. M. Gdaniec	(58) 588 22 01 (58) 588 22 02
10. PSYCHIATRA DZIECIECY: dr Olga Markowska - poradnia na ul. Hallera - poradnia leczenia uzależnień ul. Szopena, Starogard Gdański MEDFARMA MORENOWE WZGÓRZE 26 dr Dąbrowska – Kaczorek	(58) 775 44 99 (58) 562 94 93 (58) 562 40 18 (58) 563 15 71 887 94 96 41
11. NIEPUBLICZNA PORADNIA PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNA ul. Kościerska 11a, Skarszewy	(58) 588 24 63 887 57 19 91
12. ABC PRACOWNIA TERAPEUTYCZNA Małgorzata Aszyk – psycholog, logopeda, Al. Wojska Polskiego 16, Starogard Gdański	606 41 37 74
13. PUNKT INTERWENCJI KRYZYSOWEJ ul. Mickiewicza, Starogard Gdański	(58) 562 22 26

XVI WYKAZ PLACÓWEK UDZIELAJĄCYCH POMOCY OSOBOM Z PROBLEMEM NARKOTYKOWYM.

NAZWA PLACÓWKI	DANE PLACÓWKI	GODZINY PRACY I ZAKRES DZIAŁALNOŚCI
Ośrodek Rehabilitacyjno – Readaptacyjny dla Młodzieży Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii w Wólce Przybojewskiej 09 – 145 Goławin woj. mazowieckie	tel. (0–24)231–81–06 tel./fax (0–22) 785–26–74	Oferuje wsparcie uzależnionemu i jego rodzinie, jak również pomoc w leczeniu
Narkotyki. Narkomania. Ogólnopolski Telefon Zaufania.	0–801–199–990	Czynny codziennie od godz. 16.00 do godz. 21.00. Oferuje profesjonalną pomoc w zakresie informacji, porad, wsparcia psychologicznego dla: osób uzależnionych, rodziców, nauczycieli, wychowawców, pedagogów.
Pogotowie Makowe Bezpłatna linia	0–800–20–117	
Punkt Konsultacyjny „MONAR” Warszawa, ul. Marywilska 44	tel. (0–22) 676–99–97	Czynny od godz. 7.00 do godz. 24.00. Poradnictwo dla osób uzależnionych i ich rodzin. Możliwość wykonania testu na obecność narkotyku w organizmie.

XVII EWALUACJA PROGRAMU.

Cel ogólny ewaluacji:

Podniesienie efektywności pracy szkoły.

Cel szczegółowy:

Wprowadzenie zmian do kolejnych edycji działań na podstawie wniosków z ewaluacji.

Obiekt ewaluacji	Pytania kluczowe	Kryteria ewaluacji	Metody	Próba	Monitorowanie	Raport
Funkcjonowanie programu profilaktyki.	<p>*Czy program profilaktyki uwzględnia przepisy prawa oświatowego?</p> <p>*Jaka jest znajomość programu profilaktyki?</p> <p>* Czy główne założenia programu są akceptowane przez wszystkich zainteresowanych uczniów, nauczycieli i rodziców?</p> <p>*Czy i w jaki sposób są realizowane założone w programie cele?</p> <p>*W jaki sposób program wpływa na rozwój ucznia w sferze psychofizycznej i aksjologicznej?</p> <p>* Czy uczniowie mają podstawową wiedzę dotyczącą skutków palenia tytoniu, picia alkoholu i używania innych środków odurzających?</p> <p>*Czy uczniowie potrafią powstrzymać się od używania w/w środków? Jeśli zaś wcześniej systematycznie ich używali, to czy teraz używają ich mniej?</p> <p>*Czy uczniowie mają konstruktywne sposoby wyrażania emocji i uczuć?</p>	<p>Zgodność z obowiązującymi przepisami.</p> <p>Znajomość programu profilaktyki.</p> <p>Realizacja założonych w programie celów.</p> <p>Adekwatność założeń programu do potrzeb i oczekiwań.</p> <p>Posiadanie przez uczniów wiedzy dotyczącej skutków palenia tytoniu, picia alkoholu i używania innych środków odurzających.</p> <p>Nabycie prawidłowych postaw wobec używania środków odurzających.</p> <p>Stosowanie przez uczniów konstruktyw-</p>	<p>Analiza dokumentów</p> <p>Ankieta</p> <p>Ankieta</p> <p>Obserwacja, analiza dokumentów</p> <p>Obserwacja, wywiad</p> <p>Ankieta</p> <p>Obserwacja, ankieta</p> <p>Obserwacja</p>	<p></p> <p>Wszyscy uczniowie i uczestnicy programu</p> <p>Uczniowie, nauczyciele, rodzice</p> <p></p> <p></p> <p>Wszyscy uczniowie</p> <p>Wszyscy uczniowie</p> <p>Wszyscy uczniowie</p>	<p>Wicedyrektor ds. wychowawczych</p> <p>Wicedyrektor ds. wychowawczych</p> <p>Wicedyrektor ds. wychowawczych</p> <p>Wicedyrektor ds. wychowawczych</p> <p>Wszyscy nauczyciele i wychowawcy</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy, wszyscy pracownicy szkoły</p> <p>Wszyscy nauczyciele</p>	<p>Raport do wiadomości Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców oraz Samorządu Szkolnego, sporządzony przez wicedyrektora ds. wychowawczych</p> <p>Wicedyrektor ds. wychowawczych</p>

		nych sposobów wyrażania emocji i uczuć.				
	*Czy uczniowie mają wykształconą postawę akceptacji i wyrozumiałości dla odmiennych zachowań ludzi?	Posiadanie przez uczniów postawy akceptacji i wyrozumiałości dla odmiennych zachowań innych ludzi.	Wywiad, obserwacja	Wszyscy uczniowie	Wszyscy nauczyciele	
	* Czy uczniowie mają wykształcone postawy szacunku dla mienia własnego, cudzego i społecznego?	Szanowanie przez uczniów mienia własnego, cudzego i społecznego.	Obserwacja	Wszyscy uczniowie	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły	
	*Czy poprawiła się frekwencja uczniów w szkole?	Wyższa frekwencja na zajęciach lekcyjnych.	Obliczanie frekwencji	Wszyscy uczniowie	Wychowawcy klas	
	*Czy uczniowie nie używają wulgaryzmów bądź używają ich mniej?	Posługiwanie się przez młodzież poprawną polszczyzną.	Obserwacja	Wszyscy uczniowie	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły	Wicedyrektor ds. wychowawczych
	*Czy uczniowie posiadli wiedzę dotyczącą zagrożeń wynikających z wczesnej inicjacji seksualnej?	Uczniowie posiadający wiedzę dotyczącą zagrożeń wynikających w wczesnej inicjacji seksualnej.	Ankieta		Nauczyciel wychowujący do życia w rodzinie	
	*Czy uczniowie mają wiedzę na temat istoty stresu, jego objawów i uwarunkowań?	Uczniowie posiadają wiedzę na temat istoty stresu, jego objawów i uwarunkowań	Rozmowa	Uczniowie klas maturalnych	Pedagog, psycholog szkolny	
	*Czy uczniowie zdobyli wiedzę na temat „Jak rozpoznać sektę?” i poznali zagrożenia związane z przebywaniem w sektach?	Uczniowie wiedzą jak rozpoznać sektę i znają zagrożenia związane z przebywaniem w sektach.	Ankieta	Uczniowie	Księża	

--	--	--	--	--	--	--